

1. Referentie

Referentie	Thirion, A. (1998). Directe en indirecte effecten van buitenschoolse kinderopvang op de tewerkstelling van vrouwen. <i>Tijdschrift voor Welzijnswerk</i> , 22, (209), 25-34.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Actieve jobcreatie in de dienstverlenende sector is een weg naar nieuwe vormen van solidariteit en kan een oplossing bieden voor de marginalisering van laaggeschoolden. Tegelijkertijd is het een maatregel tegen ongewenste werkloosheid en sociale uitsluiting en voor gewenste dienstverlening. In dit artikel wordt de vraag gesteld of de Initiatieven van de Buitenschoolse Opvang aan dit opzet beantwoorden.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Kinderopvang, werk
Trefwoord(en)	Buitenschoolse opvang, laaggeschoolden, tewerkstelling

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Anne Thirion Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck Departement Sociologie UA Prinsstraat 13 2000 Antwerpen Tel: 03/ 220 43 36 Fax: 03/ 220 43 25 http://www.host.ua.ac.be/csb/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat zijn de indirecte en directe effecten van buitenschoolse kinderopvang (IBO) op de tewerkstelling van vrouwen? Zetten IBO's vrouwen aan beroepsactief te blijven of te worden? Welke gezinnen maken gebruik van IBO's en wordt de sector van de buitenschoolse opvang gekenmerkt door een sociaal ongelijk gebruik? In welke mate is de doelgroep (laaggeschoolde langdurig werklozen) vertegenwoordigd in de IBO's? In welke mate verschillen laaggeschoolde langdurig werklozen in de IBO's op een aantal gezinsstructurele kenmerken van andere groepen in IBO's? Verschillen Laaggeschoold Langdurig Werklozen (LLW) in de IBO's van andere groepen met betrekking tot de wijze waarop ze in contact komen met de opleiding, of ze deze al dan niet vrijwillig starten en wat hun opleidings- en arbeidssatisfactie is?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	/
Onderzochte groep	/

Bereik	/
--------	---

7. Resultaten

Gebruikers van IBO	Hogere sociale categorieën die een hoger diploma hebben, meer deelnemen aan de arbeidsmarkt, een dubbel inkomen hebben, minder afhankelijke kinderen hebben en meer financiële middelen hebben, maken meer gebruik van de IBO's. Voor lagere sociale categorieën geldt net het omgekeerde. De sector is ook niet aangepast aan differentiële behoeften van het gezin. Dit alles draagt bij tot de ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen. Uit de beoordeling van IBO's door de gezinnen blijkt dat de buitenschoolse opvang vergemakkelijkt de combinatie van gezin en arbeid voor een aantal vrouwen.
Begeleid(st)ers in IBO (= doelgroep)	Quasi alle leden van de doelgroep zijn vrouwen, gemiddeld 33 jaar, meestal gehuwd of samenwonend met kinderen, waarvan 3 op 5 twee kinderen ten laste heeft en de leeftijd van het jongste kind tussen drie en twaalf jaar ligt, en ze hebben een beroepsactieve partner. Meer dan de helft van de begeleid(st)ers heeft zelf nood aan kinderopvang voor de eigen kinderen. De groep van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen is ondervertegenwoordigd in de IBO's. Hoger geschoolde langdurig werklozen zijn sterk oververtegenwoordigd. De meerderheid van de begeleid(st)ers kwam op eigen initiatief met de opleiding in contact en startte de opleiding vrijwillig. Men ervaart een grote mate van bevrediging in hun werk en wil het werk ook willen blijven doen. Ze zijn tevreden over het loon en over het feit dat het een deeltijdse job is.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Actieve jobcreatie in de dienstverlenende sector is een weg naar nieuwe vormen van solidariteit en kan een oplossing bieden voor de marginalisering van laaggeschoolden. Tegelijkertijd is het een maatregel tegen ongewenste werkloosheid en sociale uitsluiting en voor gewenste dienstverlening. In dit artikel wordt de vraag gesteld of de Initiatieven van de Buitenschoolse Opvang aan dit opzet beantwoorden.

Theoretisch gezien heeft actieve jobcreatie in de sector van de buitenschoolse opvang een tewerkstellingsbevorderende functie ten aanzien van laaggeschoolde vrouwen. Uit de analyse van de directe en indirecte effecten is echter gebleken dat zowel de vraagzijde (indirecte effecten) als de aanbodzijde (directe effecten) gekenmerkt worden door een Matteüs-effect. Wat betreft de vraagzijde is er een sociale ongelijke participatie aan de voorzieningen, die gepaard gaat met een ongelijke tewerkstellingssituatie, het opleidingsniveau, een aantal afhankelijke kinderen, de financiële en organisatorische kosten van de kinderopvang. Aan de aanbodzijde maakt de echte doelgroep 'laaggeschoold langdurig werklozen' slechts 34,5% uit van de in de projecten tewerkgestelde populatie tegenover 43% in de populatie 'uitkeringsgerechtigde volledig werklozen'. Ze zijn duidelijk ondervertegenwoordigd.

De doelgroep bestaat voornamelijk uit gezinnen met kinderen en is in deze samenlevingsvorm oververtegenwoordigd. De grote meerderheid heeft enkele kinderen ten laste, maar het percentage met kinderen ligt veel hoger bij de laaggeschoolde langdurig werklozen. Het percentage laaggeschoold langdurig werklozen met een jongste kind jonger dan drie ligt veel lager dan de andere categorieën en het percentage met een jongste kind ouder dan twaalf ligt opvallend veel hoger. Ondanks het minder melden van de nood aan kinderopvang voor de eigen kinderen, neemt een meerderheid de kinderen mee naar de eigen opvang of naar een andere opvangvorm, hetzelfde geldt voor de laaggeschoold langdurig werklozen. Zij komen vaak op eigen initiatief in contact met de opleiding en ondervinden een grote voldoening in het uitvoeren van hun werk. Ze zijn minder vlug ontevreden met hun loon en met het feit dat hun job deeltijds is.

Het Matteüs-effect in het gebruik (hogere sociale categorieën participeren meer dan lagere sociale categorieën) en in het aanbod kan echter niet zonder meer als negatief worden beoordeeld. Een vergelijking van vraag- en aanbodzijde leidt tot de voorzichtige conclusie dat hier wel degelijk een nieuwe vorm van solidariteit tot uiting komt, waarbij er een zekere mate van verticale herverdeling plaatsvindt van hogere sociale categorieën naar lagere sociale categorieën. Hogere sociale categorieën hebben meer behoefte aan buitenschoolse opvang voor

hun kinderen omdat ze meer tewerkgesteld zijn. Door het feit dat hogere sociale categorieën deze opvangbehoefte hebben, kunnen Initiatieven voor Buitenschoolse opvang werken en kunnen hierin (laaggeschoolde) langdurig werklozen tewerkgesteld worden.